

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: A második világháború XII. kerületi áldozatai emlékműve névsorának felülvizsgálata

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzat 2005. október 22-én emlékművet állított a második világháború XII. kerületi áldozatainak emlékére a Böszörményi út - Nagyenyed utca kereszteződésénél levő parkban. Az emlékművön 1149 név szerepel. A névsorba a kerületi polgárokon kívül azoknak a katonáknak neve is felkerült, akiknek a kerületben bejelentett lakcímük volt, és azoké is, akik a harcok alatt a kerületben estek el. A névsort az Önkormányzat felkérésre Szatucsek Tibor helytörténész levéltári források felhasználásával állította össze.

Ez év októberében a Mozgó Világ folyóiratban megjelent Rab László: *Pokorni József kabátja* című tanulmánya (<https://mozgovilag.hu/2019/10/18/rab-laszlo-pokorni-jozsef-kabatja-tanulmany/>), amely azt elemzi, hogy a fent említett emlékművön a nevek között együtt szerepelnek áldozatok és nagy valószínűséggel nyilas múltú háborús bűnösök.

E kérdés tisztázása érdekében javaslom egy olyan szakmai bizottság létrehozását, amely a Hegyvidék második világháborús emlékművén szereplő nevek felülvizsgálatát elvégezné. A bizottság feladatait négy pontban határoznánk meg:

1. annak pontosítása, hogy mit értünk XII. kerületi elhunytak alatt. Az anyakönyvezés szerint a kerületben születtek-e, bejelentett lakcímük szerint a kerületben laktak-e, illetve a kerületben haltak-e meg;
2. az emlékművön levő nevek közül kik azok a személyek, akikről történészi szakszerűséggel megállapítható, hogy nagy valószínűséggel háborús bűnöket követtek el, és így méltatlan a nevük szerepeltetése az emlékművön;
3. léteznek-e olyan személyek vagy csoportok az elhunytak között, akik esetében problémás a mű szimbóluma;
4. tegyenek javaslatot az ellentmondások feloldására, a megemlékezés méltó és mindenki számára megnyugtató megoldására.

A bizottság tagjainak sorába a korszakot kutató történészek közül felkérnénk dr. Cseh Gergő Bendegúzt, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgatóját, dr. Kovács Tamás történészt, a Holokauszt Emlékközpont igazgatóját, valamint Ungváry Krisztián történészt. Célunk, hogy azonosítsuk a háborús tömeggyilkosokat, és nevük az áldozatok, a hősi halottak emlékművén ne szerepeljen. A szakmai bizottság tagjai a megbízásért díjazásban részesülnek, amelynek fedezete a 2020. évi költségvetésben tervezésre kerül.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy támogassa az előterjesztést és az alábbi határozati javaslatokat fogadja el.

Határozati javaslatok:

1. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy egy háromtagú szakmai bizottságot bízjon meg a második világháború XII. kerületi áldozatai emlékére felállított emlékművön szereplő névsor felülvizsgálatával. A szakmai bizottság feladata annak megállapítása, hogy az emlékművön szereplő személyek közül kik azok, akik a második világháború alatt nagy valószínűséggel háborús bűntettet követtek el, valamint javaslat kidolgozása az emlékművel, annak szimbólumával kapcsolatos ellentmondások feloldására a méltó megemlékezés érdekében.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

2. A Képviselő-testület javasolja a Polgármesternek, hogy a háromtagú szakmai bizottságba kérje fel: dr. Cseh Gergő Bendegúzt, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgatóját, dr. Kovács Tamás történészt, a Holokauszt Emlékközpont igazgatóját, valamint Ungváry Krisztián történészt. Felkéri a Polgármestert, hogy a bizottság tagjaival a szükséges megállapodásokat kösse meg. Határidő: a Képviselő-testület döntését követően azonnal

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2019. november „ 05. „

Pokorni Zoltán
polgármester

Láttam:

dr. Gottfried-Tusor Gabriella
jegyző